

דווקא!

ושמענו ל"ע על הזוועות שאירעו דווקא במיגוניות ובממדים לפני מספר חודשים...

אך איך מגיעים לרמת ביטחון כזאת? לביטחון שמשרה רוגע ושלווה מתוך ידיעה כי הקב"ה שומר אותנו מכל רע? אומר הרבינו בחיי כי כבר נכתב "יראי ה' בטחו בה" כלומר שמירת ה' יגיע האדם למדת הבטחון, השלב הראשון של האדם צריך להיות יראת שמים, להיות עובד ה' שעושה את דבריו ומקיים את מצותיו, כי שלמה ע"ה אמר כאן "מגדל עוז שם ה', בו ירוץ צדיק ונשגב" כי שם ה' הוא מגדל עוז לצדיק הירא, והוא היכול לרוץ אחר דבר ה' ולבטוח שלא יכשל במרוצתו. כאשר האדם הוא ירא שמים אמיתי, כאשר למול עיניו ניצב רצון ה', ומוכן הוא להקריב הכל כדי לקיים את רצונו כמו שאנו מעידים פעמיים ביום "ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך", אז יכול הוא להיות בטוח ושלווה בשמירתו והגנתו של הקב"ה עליו שלא יתן לו למעוד בדרך לקיום רצון ה'.

ואת שתי מידות אלו, היראה והביטחון מצאנו בפינחס שהיה ירא את ה' ובטח בו כדי לקדש את שמו. תחשבו על המצב שבו ניצב פנחס, המגפה מתפשטת בעם, יהודים רבים מתים אחד אחרי השני ומנגד נעברות עבירות חמורות על ידי אחד מנשיאי השבטים. הוא ניגש אל אותו השבט, והורג שם את הנשיא. רבים מישראל היו בטוחים שפנחס נמצא בסכנה גדולה, בני שמעון וקרובי זמרי יעמדו עליו להרגו, וגם אם הצליח בדרך פלאית להתחמק מלמות מיד, יצטרך להסתובב מכאן ולהבא עם קבוצה ריצינית של שומרי ראש על מנת שישמרו אותו בחיים. אך כמו שראינו ברבינו בחיי, הצדיק שהולך לעשות רצון ה', זה שיראת ה' מנחה אותו, יכול לבטוח כי ה' ישמור עליו

כמו אותו אדם הבוטח במגדל עוז. המעשה הנכון כדי לקיים באותו רגע את רצון ה' גרם לאנשים לפקפק בבטחונו האישי של פנחס? נותן לו ה' ברית שלום. דבר נוסף, בעקבות אותו מעשה אפשר היה להחשיב את פנחס להורג נפש ונוגע בחלל שפסול לעבודת המקדש, אז ניתנה לו ולזרעו כהונת עולם. זה התירוץ של האברבאנל לשאלותיו, להראות כי העושה רצון ה', הנאבק בכל כוחו ללכת בדרכיו לעולם לא יפסיד מכך. עד כדי כך שמפרש המהרז"ו על אותו מדרש שאפילו מדת הדין הסכימה לשכר זה שקיבל פנחס ללא שום קיטרוג. לרוב האנשים לא עומדת החלטה כ"כ גדולה כמו לפנחס, המעשים הנדרשים מאיתנו על מנת לקיים רצון ה' אינם בקנה מידה היסטורי ולא בעלות השלכות מרחיקות לכת כמוהו, אצלנו הבחירה תהיה כנראה קטנה יותר, אך משמעותית לא פחות, האם להמשיך לדבר ביזנס או לענות על קדיש. וכאשר עומדת למולנו החלטה מעין זאת נזכור כי העושה רצון ה', יכול לסמוך שהקב"ה יעמוד לעזרו כמו אותו מגדל עוז, וגם אם הדבר נראה לא הגיוני וההפסד נראה ודאי, העושה דבר ה' אינו ניזוק.

סיפר לי יהודי ששייך לאחת מקהילות הקודש בניכר: "ברוך ה' יש בקהילתנו מספר לא מבוטל של יהודים שבורכו בשפע פרנסה, ובעקבות הלב החם שלהם והיד הנדיבה לכל דבר שבקדושה אנחנו זוכים לביקורם של ראשי ישיבות וראשי כוללים רבים הפוקדים את קהילתנו על מנת לפגוש את אותם יהודים בעלי הממון שיעזרו בהחזקת המוסדות. ישנם את הרבנים הקבועים שמגיעים מדי שנה, הם כבר מכירים את הקהילה ואנשיה, קובעים פגישות מראש וקיים ערוץ פתוח בינם לבין התורמים. אך ישנם את הרבנים או שליחיהם המגיעים בפעם הראשונה, הם יודעים בדרך כלל את שמות התורמים אך לא את פרצופם, המפגש הראשון קורה בדרך כלל בבית הכנסת, שם לאחר התפילה הם יוצרים קשר ראשוני וקובעים להפגש בצורה מסודרת בבית התורם או במשרדו."

"באחד מן הימים" ממשיך אותו יהודי לספר "אני רואה את המחזה הקבוע של רב אורח שמדבר עם אחד מעשרי הקהילה באולם הכניסה של בית הכנסת. המניין שבו התפללו השניים אמנם נגמר, אך המניין השני שהתקיים עדיין היה בעיצומו, כאשר שמע הרב שהתחילו קדיש, עצר בו במקום את שיחתו עם הגביר, סימן לו שיחכה וענה במתינות ובכוונה לקדיש. רק אז התפנה לחזור לבן שיחו על מנת לדבר איתו על סיבת הגעתו. הגביר לא הסכים בכלל לשמוע את המשך דברי הרב, הוא אמר לו שמה ששמע וראה היה מספיק, שאל את הרב רק כמה הוא צריך והעביר לו במקום, בלי צורך לקבוע פגישה ובלי צורך לשכנע. הכבוד שהרב נתן לקדיש שכנעה את הגביר לתרום לו."

כולנו מכירים את סיפור פנחס, את העוולה שעשה זמרי ואת קנאת ה' שבערה בפנחס שפעל בעוז על מנת לעצור את העוולה. כולנו גם יודעים את הגמול הגדול שקיבל פנחס בעבור מעשהו "הנני נותן לו את בריתי שלום" וגם כהונת עולם לו ולזרעו אחריו. אבל שואל האברבאנל בתחילת הפרשה מה הקשר בין המעשה לשכר שאותו קיבל פנחס? ואולי כדי להעצים את השאלה נביא את דברי המדרש "אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו", כלומר שהיה מוצדק השכר למעשה שעשה, אבל למה?

כדי להבין זאת כדאי לראות את הקדמתו של הרבינו בחיי לפרשתנו, שם מביא הוא את הפסוק במשלי "מגדל עוז שם ה', בו ירוץ צדיק ונשגב" ומסביר כי בפסוק זה שלמה המלך ע"ה בא ללמד אותנו על מידת הבטחון. הוא מדמה את הבוטח בה' לאותו אדם היושב במגדל חזק ומבוצר, מקום בו לא מפחד הוא משום אדם, כי אין מי שיכול להגיע לשם ולהזיקו. והדימוי הזה למגדל נעשה כיוון שישנם רבים שאכן תולים את מבטחם על ביצורים שונים וחושבים שהם יהיו אלו שיצילו אותם ולשם הם בורחים בעת צרה, לזה אמר שלמה המלך, שכמו שסומכים על ביצורים ומיגונים אלו, צריך האדם לסמוך ולבטוח על הקב"ה כי בעת צרה רק הוא יכול להושיע.

נכתב על ידי: מנחם ריביץ

לתגובות, הזמנת שיחות, והרשמה לרשימת התפוצה, יש לשלוח מייל לכתובת: 4663MR@GMAIL.COM
מבין השיחות שבקול הלשון: המתכון לחיי נצח | איך להתגבר על היצר הרע | שאיפות ומטרות בחיים | מהי ההגדרה לעצלנות?